

Nr 524.

Av herr **Thapper m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 71, med förslag till lag angående ändring i lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting m. m.

I proposition nr 71 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag till vissa ändringar i lagen den 20 juni 1924 om landsting m. m., syftande bl. a. till större valkretsar vid val av landstingsmän. Enligt förslaget ökas vidare antalet mandat i varje valkrets med ett. Förslaget grundar sig på ett av 1950 års folkomröstnings- och valsättsutredning avgivet betänkande.

Detta betänkande förelåg redan vid tiden för 1953 års lagtima landstingsmöten. När landstingen vid dessa möten jämlikt 11 och 12 §§ lagen om landsting hade att taga ställning till frågan om jämkning i valkretsindelningen, togo vissa landsting — enligt uppgift Östergötlands, Gotlands och Jämtlands läns — vid sina beslut hänsyn till de i nyssnämnda betänkande framlagda förslagen om bildande av större valkretsar. Där emot kunde landstingen vid detta tillfälle självfallet icke beakta den ökning av mandatantalet inom varje valkrets, som blir en följd av bifall till propositionens förslag.

Enligt 11 § i landstingslagen skall indelningen i valkretsar jämte det antal landstingsmän, som skall utses för varje valkrets, fastställas av landstinget. Jämkning i indelningen skall enligt 12 § ske vid lagtima möte året innan val av landstingsmän nästa gång äger rum eller, där Konungen så förordnar, vid urtima möte sist före april månads utgång det år valet förrättas. I övergångsbestämmelserna till förslaget om ändringar i landstingslagen har intagits stadgande, att ändring i valkretsindelningen, som föranledes av de nya bestämmelserna, jämte det antal landstingsmän, som skall utses för varje valkrets, skall fastställas av landstinget vid urtima möte sist före april månads utgång 1954.

I enlighet härmed torde samtliga landsting bli tvungna att hålla urtima landstingsmöten i vår. För de landsting, som vid fjolårets lagtima möte redan beaktat kravet på större valkretsar och där de nya valkretsarna fylla kraven enligt de föreslagna bestämmelserna, skulle det urtima landstinget endast ha att fixera antalet landstingsmän i varje valkrets. Det synes vara en onödigt kostsam anordning att endast för ett matematiskt konstaterande behöva sammankalla landstinget till urtima möte.

Möjligheter böra därför tillskapas för landstingens förvaltningsutskott i ovanberörda landsting att med utgångspunkt från de nya bestämmelserna fastställa det antal landstingsmän, som skall utses för varje valkrets. Detta synes lämpligen kunna ske på det sättet att i övergångsbestämmelserna intages ett stadgande, att Konungen beträffande landsting, som vid 1953 års lagtima möte vid sina beslut om valkretsindelningen beaktat de nya bestämmelserna om valkrets storlek, må kunna bemyndiga förvaltningsutskotten att fastställa det antal landstingsmän som skall utses för varje valkrets.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av övergångsbestämmelserna till förslaget till lag om ändring i landstingslagen, att Kungl. Maj:t må bestämma, att landstingets förvaltningsutskott, i de fall den av landstinget beslutade valkretsindelningen står i överensstämmelse med lagförslagets stadganden, äger före april månads utgång bestämma det antal landstingsmän, som skall utses för varje valkrets.

Stockholm den 24 februari 1954.

Fridolf Thapper.

Ivar Johansson
i Mysinge.

Per Svensson
i Stenkyrka.

Nils Jönsson,
Rossbol.

Helge Lindström.
